

Vyskupas Kazimieras Paltarokas – šv. Kazimiero kulto propaguotojas

Dr. **Sigita Maslauskaitė**

Vilniaus universiteto Religijos studijų ir tyrimų centras

Tai, kad Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltarokas (1875–1958) buvo aktyvus šv. Kazimiero kulto skleidėjas, pirmasis pastebėjo istorikas Zenonas Ivinskis. Pirmoje mokslinėje monografijoje apie šv. Kazimierą istorikas pažymėjo: „Kai Lietuvoje buvo įsteigta nepriklausoma bažnytinė provincija (1926) ir įsikūrė Panevėžio vyskupija, tai pirmasis jos vyskupas Kazimieras Paltarokas, rinkęs medžiagą studijai apie šv. Kazimierą, tą Lietuvos Šventąjį pasirinko naujos vyskupijos Globėju“¹.

Šiame straipsnyje bus aptariami šv. Kazimiero atvaizdai Panevėžio katedroje. Jų fundacijos istorija susijusi su vyskupo Paltaroko pamaldumu globėjui. Pabaigoje pateikiamas straipsnio priedas, sudarytas remiantis paties vyskupo Paltaroko 1946–1947 m. surinkta Panevėžio vyskupijos bažnyčių istorine medžiaga. Priedo paskirtis – iliustruoti straipsnį, pateikiant šv. Kazimiero atvaizdų „inventorių“ tuometinėje Panevėžio vyskupijoje.

Pažymėtina, kad šv. Kazimiero vardas nuolat lydėjo Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros istoriją: svarstant antros naujos bažnyčios Panevėžyje projektus, pirmiausia buvo pastatyta klebonija ir laikina koplyčia, kurioje 1913 m. „šv. Kazimiero šventėje pradėtos laikyti

¹ Ivinskis Z., *Šventasis Kazimieras*, New York, 1955, p. 162.

pamaldos”². Pradėjus statyti bažnyčios sienas, prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, statybos sustojo. Po karo atgauta stačiatikių cerkve buvusi paversta Pijorų bažnyčia po remonto 1919 m. buvo pašventinta (ir vėl) šv. Kazimiero dieną³. 1926 m. balandžio 4 d. popiežius Pijus XI apaštališkąja konstitucija „Lietuvių tautai, po Didžiojo karo, Dievui padedant, atgavus laisvę“, įsteigė Lietuvos bažnytinę provinciją su Kauno arkivyskupija – metropolija, Telšių, Panevėžio, Vilkaviškio ir Kaišiadorių vyskupijomis⁴. Panevėžio vyskupijos vyskupo Katedra paskirta pradėta statyti Šv. Stanislovo bažnyčia, kuriai suteiktas naujas Kristaus Karaliaus vardas. 1930 m. katedra pašventinta ne Kristaus Karaliaus, ne šv. Stanislovo, bet „šv. Kazimiero, vyskupijos Globėjo, dieną“⁵. Panevėžio katedros titulas greičiausiai buvo pasirinktas siekiant pabrėžti popiežiškosios konstitucijos istorinę svarbą: dokumentas paskelbtas per Kristaus Karaliaus šventę. Katedros pašventinimo diena – tai vyskupijos ir paties ganytojo dangiškojo globėjo diena.

1931 m. pašventinti keturi nauji varpai. Didžiausias varpas dedikuotas Kristui Karaliui, mažesnis – Švč. M. Marijai, trečias – šv. Kazimierui ir ketvirtas – šv. Stanislovui. Visi su užrašais. Šv. Kazimiero varpas su globėjo atvaizdu ir giesmės posmu: „Siela gryniausia, širdie skaisčiausia, mūsų Tėvynės Žiede rinktinis. Melsk Visagalį, gelbėk mūs šalį, Šv. Kazimierai!“⁶.

Panevėžio katedros ikonografinėi programai vadovavo pats šventovės statytojas vyskupas Kazimieras Paltarokas, „garsėjęs kaip karštas šv. Kazimiero gerbėjas ir ypač rūpinęsis gaivinti rusų laikais slopintą vienintelio Lietuvos šventojo kultą“⁷. Jo užsakymu dailininkas Jonas Mackevičius su pagalbininkais Vytautu Palaima ir Domicėle Tarabildaite katedros absidėje nutapė freską „Šv. Kazimiero pasirodymas lietuvių kariuomenei ties Polocku“ (1931–1933). Didingoje kompozicijoje didesnę dalį užimančiame danguje pavaizduotas šv. Kazimieras baltais drabužiais su lelija rankoje. Lietuvių kariai pavaizduoti iškel-

² *Panevėžio vyskupija*, red. Vysk. Kazimieras Paltarokas, LKMA, 1998, p. 235.

³ *Min. veik.*, p. 235.

⁴ Vysk. K. Paltarokas, „Ižanga“, *Panevėžio vyskupija*, LKMA, 1998, p. 9.

⁵ *Panevėžio vyskupija*, red. Vysk. Kazimieras Paltarokas, LKMA, 1998, p. 236.

⁶ Ten pat, p. 237.

⁷ Jankevičiūtė G., Lietuvos bažnytinė dailė 1918–1940 m. (I), *Naujasis Židinyss-Aidai*, 2001, Nr. 4, p. 186.

Šv. Kazimieras. Litografija pagal Jono Mackevičiaus kompoziciją „Stebuklas prie Polocko“, XX a. 4 dešimtmetis, Lietuvos nacionalinis muziejus

tomis rankomis, džiaugsmingai šlovinantys šventąjį karalaitį. Daugiafigūrė kompozicija dominuoja katedros erdvėje ir, kaip pastebi Giedrė Jankevičiūtė, nors šios daugiafigūrės kompozicijos ikonografija tiksliai neatitinka istorinio pasakojimo⁸ ir primena šventojo karalaičio apoteozę, tačiau, greičiausiai, ir užsakovas, ir autorius norėjo vieno – kad ši simboliška scena aukštintų „ypatingą šv. Kazimiero globą lietuviams kovojant prieš pavergėjus“⁹. Vyskupo prašymu katedros absidėje Mackevičius nutapė Panevėžio vyskupijos dekanatų bažnyčias. Tad katedros altorinės dalies visuma galėtų taip pat reikšti ypatingą šv. Kazimiero globą visame Panevėžio krašte.

Yra žinoma, kad vyskupas Paltarokas rinko šv. Kazimierą vaizduojančius meno kūrinius ir sovietmečiu rašė studiją apie šventąjį karalaitį¹⁰. Todėl neatsitiktinai Panevėžio katedroje gausu šv. Kazimiero atvaizdų. Ties altoriaus baliustrada stovi medinė XVII a. skulptūra, greičiausiai vyskupo liepimu čia atvežta iš Utenos bažnyčios varpinės¹¹. Marija Matušakaitė pabrėžia, kad šis kūrinys „labai skiriasi nuo kitų Lietuvoje paplitusių statiškų šio šventojo atvaizdų“¹². Ji spėja, kad nežinomas talentingas skulptorius ją kūrė siekdamas išreikšti šventojo galią išmelsti tikintiesiems dangaus malonių¹³. Kairėje šv. Kazimiero rankoje tikriausiai būta kryžiaus ir tai žinant kūrinys įgauna kristologinę prasmę: šventasis žvelgia į Išganyimo simbolį, apmąsto Įsikūnijimo slėpinį ir Išganyimo istoriją. Kaip liudijo jo pirmasis biografas Zacharijas Ferreri, karalaitis „nuolatos sielvartingai apmątydavo mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus dėl žmonijos išganyimo prisiimtą vergo išvaizdą, kančią ir mirtį“¹⁴.

⁸ Šv. Kazimieras suteikęs stebuklingą pagalbą lietuvių ir lenkų kariuomenei prie maskvenų apsupto Polocko 1518 m. Tradiciškai šv. Kazimieras vaizduojamas kaip karvedys ant balto žirgo, padedantis savajai kariuomenei rasti kelią per ištvinsiąją Dauguvą arba laiminantis ar duodantis ženklą pradėti mūšį. Žr.: Šv. Kazimiero gyvenimo ir kulto šaltiniai, sud. M. Čiurinskas, Vilnius, 2003, p. 15 ir kt.; *Ankstyvieji šv. Kazimiero „gyvenimai“*, sud. M. Čiurinskas, Vilnius, 2004, p. 67-71.

⁹ Jankevičiūtė G., *Dailė ir valstybė*, Kaunas, 2003, p. 263.

¹⁰ Vysk. K. Paltarokas, „Karalaitis šventasis Kazimieras“, *Lietuvių tautos praeitis*, 1984, t. 8 1 (29), p. 17-56.

¹¹ Matušakaitė M., *Senoji medžio skulptūra ir dekoratyvinė drožyba Lietuvoje*, Vilnius, 1998, p. 37, 65, išnaša Nr. 3.

¹² Ten pat, p. 37.

¹³ Plg. ten pat, p. 37.

¹⁴ *Ankstyvieji šv. Kazimiero „gyvenimai“*, sud. M. Čiurinskas, Vilnius, 2004, p. 55. Plačiau apie šv. Kazimiero atributų prasmes žr.: S. Maslauskaitė, „Šv. Kazimieras“ Krokuvos pranciškonų reformatų bažnyčioje: pirmavaizdis, kartotės, prasmės“, *Šventasis Kazimieras istorijos vyksme*. Įvaizdis ir refleksija, Vilnius, 2006, p. 57-65.

Švč. Sakramento koplyčios altoriaus II tarpsnį puošia žemiškąją savo karūną Dievo Motinai teikiantis šv. Kazimieras. Paveikslą sukūrė Jonas Mackevičius. Katedros prieangyje kabo Povilo Puzino nuplytas šv. Kazimiero paveikslas (1940), vaizduojantis prie Aušros Vartų Dievo Motinos atvaizdo besimeldžiantį karalaitį. Yra žinoma, kad po presbiterija įrengtoje Šv. Kazimiero koplyčioje, „vadinamojoje katakomboje“, kabojo Juozo Zikaro sukurtas šv. Kazimiero bareljefas¹⁵. Šiandien katedros kriptoje galima pamatyti Aleksandro Marčiulionio bareljefą „Šv. Kazimieras – vargšų globėjas“. Pasak G. Jankevičiūtės, šis atvaizdas greičiausiai buvo sukurtas Kaune vykusiam 1943 m. meniniam konkursui, skirtam paminėti 340-ąsias šv. Kazimiero kanonizavimo metines¹⁶.

Paminėjus 1943 m. šv. Kazimiero atvaizdo konkursą, reikėtų šią temą kiek praplėsti, išryškinant vysk. Kazimiero Paltaroko vaidmenį šiame precedento neturinčiame XX a. meniniame įvykyje. 1943 m. kovo 4 d. arkivyskupas Juozapas Skvireckas paskelbė ganytojišką laišką, skatinantį labiau pažinti šv. Kazimierą. Tais pačiais metais, artėjant šv. Kazimiero mirties 460 metų jubiliejui (1944 m.) ir ruošiantis paminėti 340 metų sukaktį nuo šv. Kazimiero kanonizacijos, buvo pagyvėjęs dailininkų ir meno kritikų susidomėjimas šventojo ikonografija, buvo netgi kalbama apie dailėtyrinę studiją¹⁷. Ivinskis teigia, kad tuo metu iškilo taip vadinamas „Šv. Kazimiero sąjūdis“, kurio įkvėpėju buvo kun. Stasys Yla, o „Kauno Valstybiniame teatre buvo numatyta suruošti įspūdingas šv. Kazimiero minėjimas, kuris savo apimtimi – poezijos, muzikos ir meno programa – būtų toli pralenkęs didžiuosius XVII amžiaus jėzuitų minėjimus“¹⁸. Tačiau vokiečių okupacija šio renginio įgyvendinimą sutrukdė. Vis dėlto, 1943 m. buvo surengtas konkursas, skirtas 340-osioms šventojo kanonizacijos metinėms: sukakties proga sukurta vienuolika naujų darbų šv. Kazimiero tema. S. Yla pabrėžia, kad „šie darbai buvo nelauktas įvykis religinėje mūsų dailės istorijoje.

¹⁵ *Panevėžio vyskupija*, red. Vysk. Kazimieras Paltarokas, LKMA, 1998, p. 237, 239. Šiandien šv. Kazimiero bareljefas saugomas M. K. Čiurlionio muziejuje Kaune.

¹⁶ Jankevičiūtė G., *min. veik.*, p. 263. Taip pat žr.: Jankevičiūtė G., „Šv. Kazimiero atvaizdas XX a. Lietuvos dailėje ir 1943 m. konkursas“, in: Šventasis Kazimieras istorijos vyksme. Įvaizdis ir refleksija, Vilnius, 2006, p. 75-84.

¹⁷ Yla S., „Šv. Kazimieras naujoje lietuvių dailėje“, *Draugas*, 1951, Nr. 3, p. 6.

¹⁸ Ivinskis Z., *Šventasis Kazimieras*, New York, 1955, p. 163.

Šventojo Kazimiero vaizdavimas buvo išvestas iš senų, statiškų ir pasikartojančių formų. Dailininkai, pasiėmę šiuos darbus, sąmoningai ieškojo naujų priėjimų, gilinosi į šventojo gyvenimo istoriją, stengėsi teisingiau išreikšti jo charakterį¹⁹.

Pastarojo meto publikacijose XX a. dailės tyrinėtoja Giedrė Jankevičiūtė iškėlė hipotezę, jog minėto konkurso įkvėpėjas ir globėjas buvo vyskupas Kazimieras Paltarokas. „Kol kas nesurastas konkretus šią prielaidą patvirtinantis dokumentas, tačiau daugelis aplinkybių (vysk. Kazimiero Paltaroko dėmesys šv. Kazimiero kulto ugdymui, ganytojo veikla inicijuojant ir finansiškai paremiant kazimierinės temos dailės kūrinius, jo pastangos karo metais palaikyti ir plėtoti Bažnyčios kultūros tradicijas) leistų teigti, kad greičiausiai būtent vysk. Paltarokas sumanė šv. Kazimiero atvaizdo konkursą ir pats asmeniškai prižiūrėjo jo eigą“²⁰. Nors „įrodymų“ ir trūksta, tačiau sunku nesutikti su tyrinėtojos išvalga. Reikia prisiminti dar vieną vysk. Kazimiero Paltaroko įkvėptą kūrinių, tapusių, galima sakyti, „kanoniniu“ XX a. šv. Kazimiero atvaizdu, dar ir šiandien matomu beveik kiekvienoje katalikų bažnyčioje ar zakristijoje. Netrukus po to, kai buvo sukurta garsioji freska Panevėžio katedros absidėje, šv. Kazimiero atvaizdas iš šio monumentalaus darbo buvo reprodukuotas litografijos technika ir išplatintas po visą Lietuvą²¹. Jis plito litografijų, devocinių paveikslėlių, grafikos ir tapybos kūrinių pavidalu. Kaip parodė 2005 m. Lietuvos nacionaliniame muziejuje vykusio paroda „Šv. Kazimiero kultas ir ikonografija“, šio kūrinio populiarumas buvo didžiulis. Todėl peršasi išvada, kad XX a. I pusėje šv. Kazimiero kulto palaikymo ir sklaidos centras buvo Panevėžio vyskupijoje, kur darbavosi aktyvus šventojo karalaičio kulto propaguotojas vysk. Kazimieras Paltarokas.

Galima manyti, kad vysk. Paltarokas šv. Kazimiero kulto gaivinimą ir platinimą suvokė ir kaip tęstinumą senos tradicijos, turinčios su Panevėžio kraštu istorines sąsajas nuo pačių šventojo globėjo kulto ištakų. Pavyzdžiui, rinkdamas istorinę medžiagą apie Panevėžio

¹⁹ Yla S., „Šv. Kazimieras naujoje lietuvių dailėje“, *min. veik.*, p. 6.

²⁰ Jankevičiūtė G., „Šv. Kazimiero atvaizdas XX a. Lietuvos dailėje ir 1943 m. konkursas“, Šventasis Kazimieras istorijos vyksme. Įvaizdis ir refleksija, Vilnius, 2006, p. 76, išnaša 2.

²¹ Plg. Jankevičiūtė G., *min. veik.*, p. 77.

bažnyčias, vyskupas pažymėjo: „Karalius Vladislovas IV, 1636 m. baigęs Šv. Kazimiero koplyčios prie Vilniaus katedros statybą ir nutaręs ją karališkai aprūpinti, jai paaukėjo 15.000 auksinų, Panevėžio – Senamiesčio ir Ramygalos dvarus, įsteigė prie jos klebono vietą ir pirmu klebonu paskyrė kun. Jurgį Bialozorą (Przyałgowski, Żywoty Biskupów Wileńskich, t. II, p. 151, t. III, p. 65). Atrodo, kad nuo to laiko šv. Kazimiero koplyčios klebonai būdavo ir Panevėžio, net Ramygalos parapijos klebonais, kur jie laikydavo viceklebonus (pvz., 1657 m. minimos Vilniaus koplyčios klebonas kun. Aleksandras Chodkevičius, Vendeno vyskupas, Vilniaus kapitulos kanauninkas, buvo drauge Ramygalos ir Panevėžio klebonu“²². Pastaroji Vilniaus katedros kapitulos dokumentais paremta citata iš tiesų atskleidžia istorinės tradicijos tęstinumą ir „pareigą gerbti“ šventąjį karalaitį.

Funduodamas žymiausius tarpukaryje sukurtus šv. Kazimierui skirtus paminklus, įvairiais būdais skleisdamas ir ugdydamas pagarbą globėjui, Panevėžio ganytojas tikriausiai negalėjo pagalvoti, kad ateis laikas, kai jam teks rūpintis šv. Kazimiero relikvijų perkėlimu iš sostinės Šv. Kazimiero koplyčios į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. 1949 m. vysk. Kazimieras tapo Vilniaus kapitulos vikaru ir išvyko gyventi į sostinę, čia jam teko rūpintis Vilniaus katedros uždarymo ir šv. Kazimiero relikvijų perkėlimo reikalais. Dokumentai liudija, jog vyskupas dėjo daug pastangų, kad Šv. Kazimiero koplyčia liktų tikintiesiems, tačiau beveik trejus metus trukęs susirašinėjimas su sovietų valdžios atstovais rezultatų nedavė. 1952 m. lapkričio 4 d. kapitulos posėdyje nutarta šv. Kazimiero relikvijas perkelti į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Taip pat buvo nutarta „Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje įvesti šv. Kazimiero šventę su Švč. Sakramento įstatymu, nukelti kovo 4 d. iškilmes į artimiausią sekmadienį. Visose Vilniaus bažnyčiose prie šv. Kazimiero altoriaus ar paveikslų iškabinti rėmuose po stiklu šv. Kazimiero litaniją, kaip priemonę Šventojo kultui gaivinti.“²³. Vysk. Paltarokas taip pat pasirūpino, kad prie šv. Kazimiero altoriaus kaboję votai („padėkos ženklai už gautas malones per šv. Kazimiero užtarimą“) nebūtų išgrobstyti, bet

²² *Panevėžio vyskupija*, p. 245.

²³ Vysk. K. Paltaroko pateikti dokumentai, „Šv. Kazimiero relikvijų perkėlimo reikalai“, *Aidai*, Nr. 6, 1984, p. 337.

būtų pervežti „naujon šv. Kazimiero relikvijų poilsio vieton“²⁴. Trumpą ir dalykišką raštą apie votų pervežimą vyskupas Kazimieras užbaigia atsidūsėjimu: „Duok, Dieve, kad jų skaičius didėtų, o šv. Kazimiero kultas klestėtų!“²⁵

Su krikšto vardu gavęs globėją, ganytojas savo pamaldumą jam liudijo ir įrodė matomais ženklais. Be čia pristatytų vyskupo iniciatyva sukurtų garsių XX a. šv. Kazimiero paminklų, 1944 m. vasario 2 d. vyskupas Paltarokas parašė „Ganytojišką raštą“, skirtą šv. Kazimierui, 1948 m. rugsėjo 8 d. sukūrė taip pat ir šiandien kalbamą šv. Kazimiero litaniją, 1950–1954 m. padarė pataisas brevijoriaus antrosios naktinės skaityme ir tuo pačiu metu rašė studiją „Karalaitis šventasis Kazimieras“²⁶. Ganytojiškoje veikloje vysk. Kazimieras visur vadovavosi paties Šventojo žodžiais: „Po Dievo daugiausia reikia gerbti tiesą“²⁷.

Panevėžio vyskupija

Red. Vyskupas Kazimieras Paltarokas, Lietuvių katalikų mokslo akademija, 1998

Straipsnio priedas sudarytas remiantis vysk. Kazimiero Paltaroko rinkta medžiaga Panevėžio vyskupijos istorijai. Daugelio parapijų istorija parašyta 1946–1947 metais. Tačiau dar 1940 m. vysk. K. Paltarokas išsiuntinėjo klebonams laiškus prašydamas parašyti savo parapijų istoriją. Rankraščiai buvo publikuoti 1998 metais. (Platesnę knygos gimimo istoriją žr. V. Jogėlos ir R. Laukaitytės įvardiniame šio veikalo straipsnyje). Tai nėra tiesioginis Panevėžio vyskupijos bažnyčių istorijos šaltinis, tačiau yra tinkamas kaip šv. Kazimiero kulto iliustracija vysk. Paltaroko laikmetyje. Spėtina, kad rašydami bažnyčių istorijas vyskupo Kazimiero Paltaroko prašymu klebonai nepraleido progos paminėti šventojo vyskupijos (ir vyskupo) globėjo atvaizdų savo bažnyčiose. Tokiai hipotezei pagrindą davė kai kurių šv. Kazimiero paminklų (lyginant su kitais šventaisiais) detalus aprašymas ir vardijimas, kaip keitėsi tų paminklų vieta perstatant bažnyčias. Kai kuriais

²⁴ Ten pat, p. 338.

²⁵ Ten pat, p. 338.

²⁶ Vysk. K. Paltarokas, „Karalaitis šventasis Kazimieras“, *min. veik.*, p. 18

²⁷ Ten pat, p. 18.

atvejais, tarsi norint pabrėžti šventojo karalaičio gerbimo tradicijos tęstinumą ir gyvybingumą, minimos tokios istorijos: „Yra likęs gyvas pasakojimas, jog priešams užpuolant Vilnių, šv. Kazimiero relikvijos buvo Belozariškio dvare, Ramygalos parapijoje. Ten gyveno ponas, vardu Kajetonas, žmonių labai mylimas ir laikomas šventu. Tada pas šv. Kazimierą pradėjo plaukti maldininkai iš visur“ (Ramygala, p. 285). Istoriniai šaltiniai tokios šv. Kazimiero relikvijų „kelionės“ nepatvirtina, tačiau ši legenda gražiai įsipina ir į Šv. Kazimiero koplyčią Vilniuje aptarnavusių Panevėžio klebonų istoriją ir dera prie tuometinio vyskupijos globėjo aktualumo. Kitas pavyzdys: Juodupės Švč. Aušros Vartų Dievo Motinos bažnyčios didžiojo altoriaus paveikslas taip aprašomas: „Šv. Kazimiero malda prieš Aušros Vartų Dievo Motinos altorių“ (p. 491-492). Tokiu titulinio paveikslo įvardijimu išryškinama vyskupijos globėjo ir užtarėjo šv. Kazimiero svarba. Be to, paveikslą „gražiai, tikrai religinio meno dvasia“ 1938 m. nutapė Vytautas Palaima – dailininkas, kuris kartu su Jonu Mackevičiumi 1931–1933 m. Panevėžio katedroje tapė freską „Šv. Kazimiero pasirodymas lietuvių kariuomenei ties Polocku“.

Iš 122 Panevėžio vyskupijos istorijoje aprašytų bažnyčių šv. Kazimiero vardas paminėtas 40-yje, jam dedikuoti paminklai 38-iose bažnyčiose. Dvi bažnyčios – Baltriškių ir Kamajų – turi Šv. Kazimiero titulą.

Bažnyčia	Altorius	Altorius paveikslas	Paveikslas	Skulptūra	Poroje su	Kita
1. Alantos, p. 56-59 Senoji bažn. 1656 m.	Šv. Kazimiero koplyčia, paveikslas					
Naujoji bažn. 1904 m.	II Šv. Kazimiero alt., skulptūra					
2. Aleksandravėlės, p. 665-667, 1796 m.	II Švč. M. Marijos alt.	II tarpas. Šv. Kazimieras				
3. Anykščių, p. 21-24, 1914 m.	Didž. alt. Nukryžiuotasis		III tarpas. Šv. Kazimieras			Šv. Kazimiero atlaidai
4. Baltriškių Šv. Kazimiero, p. 642-643, 1920 m.	Didž. alt. šv. Kazimiero pav.					
5. Berčiūnų, p. 265-267, 1937 m.						Ušinsko vitražas „Šv. Kazimieras“
6. Dambraivos, p. 526-528, 1825 m.	Didž. alt. Lurdo Švč. M. Marija			Šv. Kazimieras	Šv. Jonas Krikštytojas	
7. Dilių, p. 218-220.	III Šv. St. Kostkos alt.			Šv. Kazimieras „su kardu“	„popiežius“	
8. Juodupės, p. 491-494, 1938 m.	Didž. alt. „Šv. Kazimiero malda prieš Aušros Vartų Dievo Motinos altorių“					

9. Kamajų Šv. Kazimiero, p. 606-612, senojoje bažn. 1635 m., II bažn. 1737 m., III 1909 m. 1922 m. konsekruota šv. Kazimiero titulu	Didž. alt. Šv. Kazimieras					1909 m. vitr. su šv. Juozapu	1714 m. nulietas varpas su Jėzaus, Marijos ir šv. Kazimiero atvaizdais
10. Klovainių, p. 549-551, senojoje 1621 m.	III Šv. Kazimiero alt., 1854 m. statytoje neminimas						Šv. Kazimiero atlaidai
11. Krekenavos, p. 289-293, naujoji bažn. 1896 m.	III Švč. Trejybės alt.				Šv. Kazimieras		Šv. Kazimiero atlaidai
12. Krinčino, p. 318-321, senoji bažn. 1611 m.	II Švč. M. Marijos alt.			II tarpas. Šv. Kazimieras, naujoje bažn. 1781 m. neminimas			
13. Kupiškio, p. 167-169, naujoji bažn. 1914 m.	II Angelų Sargų alt.				Šv. Kazimieras		
14. Kvetkų, p. 162-163	III Šv. Ignaco alt.				II tarpas. Šv. Kazimieras		
15. Leliūnu, p. 48-51	II alt. Šv. Petro ir Pauliaus susitikimas				Šv. Kazimieras	Šv. St. Kostka	

16. Miežiškių, p. 253-254.			III Apsilankymo alt.	II tarps. Šv. Kazimieras			
17. Naujamiesčio, p. 258-265, III bažn., 1781 m.	Šv. Kazimiero alt., 1800 m.						
18. Palėvenėlės, p. 182-183, 1803 m.	II Šv. Kazimiero alt.						Šv. Kazimiero atleidai „Šv. Kazimiero paveikslas buvęs labai prastas, negražus, per karą apgadintas. 1939 m. pakeistas nauju.“
19. Panemunio, p. 444-445, II bažn. 1760 m.	III Šv. Kazimiero alt., 1922-1936 m. statytoje neminiamas						
20. Panevėžio katedra, p. 235-239	Didž. alt. „Stebuklas ties Polocku“, 1931- 1933 m.						„1919 m. šv. Kazimiero dieną buvo pašventinta atgautoji bažnyčia“ III Šv. Kazimiero varpas, 434 kg, „su vyskupijos Globejo bareljefu ir giesme“

21. Panevėžio Švč. Trejybės bažn., buv. pijorų, p. 250-252.		II Šv. Antano alt.	II tarps. Šv. Kazimieras			
22. Pumpėnų, p. 327–333.		Didž. alt. Švč. M. Marija Skaplierinė	Šv. Kazimieras		Šv. Mykolas arkang., šv. Juozapas, šv. Barbora	
23. Raguvos, p. 360–362, senojoje bažn. 1764 m.		Didž. Alt. Švč. M. Marijos Dangun Ėmimas		Šv. Kazimieras, 1816 m. statytoje nebemimimas	Šv. Stanislovas	
24. Ramygalos, p. 278–285, II bažn. 1781 m.	III Šv. Kazimiero alt.					
III bažn. 1914 m.		III Švč. Aušros Vartų M. Marijos alt.	II tarps. Šv. Kazimieras			Šv. Kazimiero atlidai
						„Ramygalos parapijoje, Belazariškio dvare, buvo saugomos šv. Kazimiero relikvijos“
25. Salako, p. 655–657, naujoji bažn. 1911 m.						III šv. Kazimiero vitražas (neišlikęs)
26. Salamiesčio, p. 201–203		Did. alt. Šv. Antano, 1938 m.	II tarps. Šv. Kazimieras			

27. Skiemonių, p. 62–66, naujoji bažn. 1884 m.	II Šv. Antano alt.			Šv. Kazimieras	Šv. Pranciškus	
28. Skrebotiškiio, p. 124–126			Šv. Kazimieras (1938 m.)			
29. Spirakių, p. 356–358, naujoji bažn. 1840 m.						Vienintelis Šv. Kazimiero varpas, 340 kg.
30. Suosto, p. 141–143, naujoji bažn. 1904 m.						„Pašventinta 1907 m. kovo mėn. 4 d. per šv. Kazimiero šventę“
31. Svėdasų, p. 571–575, naujoji bažn. 1794 m.	Šv. Kryžiaus koplyčia		II tarpsn. Šv. Kazimieras			
32. Šimonių, p. 173–176, naujoji bažn. 1920 m.	III Švč. M. Marijos (Šiluvos)			Šv. Kazimieras	Šv. Alojzas	
33. Tauragnų, p. 587–589, naujoji bažn. 1874 m.	II Jėzaus Vardo alt.		„Išimamas šv. Kazimiero pav.“			II Šv. Kazimiero varpas, 112 kg
34. Troškūnų, p. 383–390						Šv. Kazimiero atlatidai
35. Truskavos, p. 269–272			Šv. Kazimiero pav. ant sienos			
36. Vabalninko, p. 190–193, senojoje bažn. 1617 m.	Didž. alt. Švč. M. Marijos Karūnavimas			II tarps. Šv. Kazimieras	Šv. Stanislovas	

III bažn. 1734 m.	Šon. Šv. Kazimiero alt.								
IV bažn. 1880 m.	II Šv. Kazimiero alt., paaukuota skulptūra								III Šv. Kazimiero varpas, 364 kg, 1930 m. Su įrašu
37. Vadaktų, p. 293–295, senoji bažn., 1797 m.		III Šv. Antano alt.	II tapsn. Šv. Kazimieras, naujojoje bažn. 1883 m. neminimas						
38. Vaškų, p. 130–133, Naujoji bažn. 1883 m.		Didž. alt. Nukryžiuotasis			Šv. Kazimieras		Šv. Stanislovas		
39. Velykių, p. 254–257		III Šv. Antano alt., 1939 m.			Šv. Kazimieras		Šv. Stanislovas		
40. Viešintų, p. 69–75		II Švč. Jėzaus Širdies			Šv. Kazimieras		Šv. Stanislovas		